

curare possit: Si verò sit minor viginti annis, siue pubes, siue impubes in criminibus exceptis accusare potest, cum auctoritate tamen tutoris, vel curatoris; si verò non agitur de criminibus exceptis, minor viginti annis ab accusando repellitur, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, sed cum curatoris auctoritate, si adultus sit; vel si infans, tutor eius nomine accusabit, & non alius, ita Berous in capitulo primo, num. 50. de accusat. & D. Farinac. in q. 12. num. 15. & nunquam vidi hanc consuetudinem de qua D. Clarus hic attestatur, quod scilicet indistinctè admittatur minor ad accusandum, dummodo ætatem 14. annorum exceßerit, quem sequitur D. Farinac. vbi supra, dicens, quòd ipse etiam ita indistinctè vidit seruari in Vrbe; sed ego inueni in multis locis statuta ita dispensentia, & præsertim in statu Ecclesiastico adest Constitutio Marchie, in libro quarto, capitulo decimo septimo, qua prouisum fuit, vt minores quatuordecim annis in causis criminalibus habeant legitimam personam standi in iudicio, tam in primis causis, quam appellationis, quæ Constituit. per Bullam Pauli Tertij, de qua in princip. ipsarum Constitutionum, seruatur etiã in Vrbe, & in toto statu Ecclesiastico; & si eam Dom. Farinac. vidisset, vtique de ea mentionem fecisset, & de dicta consuetudine attestatus non fuisset.

Item adde, quòd minor non potest accusare de adulterio, quia specialiter, & nominatim cautum est, leg. si maritu, §. lex Iulia, de adulter. & est ratio, ne iuuenis ætatis calore matrimonium infestet, ita etiam tradit Decian. in tractatu criminali. tomo primo, libro tertio, capitulo 12. numer. vigesimo quarto. In quo capitulo late habetur de his, qui ratione ætatis accusare prohibentur. Baiard.

[Præterea dixi.] De muliere Farinac. vbi supra numer. 16. Ros.

[Præterea dixi.] Adde, quomodo, & quando mulier admittatur ad accusandum de iniuria illata

alicui de suis, per Caran. tit. 19. r. nu. 8. & ibi habes practicam, & quomodo seruatur in Regno Neap. vide etiam Crauet. in conf. 220. in l. dubio, & de vxore late habetur per Farin. in q. 13. n. 14. cum seq. vbi etiã de sponsa per verba de presentia.

cit Abb. in cap. 1. num. 10. de accus. Intelligi, nisi suam, vel suorum iniuriam persequatur, vt in pupillo supra dictum est, & ita hanc esse communem opin. attestatur Ant. de Tremo. in loco præalleg. numero 6. versi. ad illos casus, prout illam refert Villalob. in loco præalleg. in littera M. in verbo. minor ante uigesimum. Si uerò est maior 20. ann. tunc etiam si sit minor 25. potest indistinctè accusare, etiam si suam, vel suorum iniuriam non persequatur, ita tenet Bartol. in d. l. 2. §. Pupillus, numero 2. Et est communis opin. vt attestatur Alexand. in l. de pupillo, quam legit cum §. precedente, qui incipit. Si in publico, numero 8. ff. de noni ope. nuncia. quem refert Nouel. in tract. ad defensam folio 67. numero 13. Idem attestatur Zanc. in cap. 1. de accusat. prout refert Hier. in loco præallegat. post numerum 29. & Vinus in lib. communium opin. in verbo, Accusare regulariter. Hanc etiam dicit esse communem opin. modernorum Saly. in leg. si cautiones, numero 3. C. qui accus. non poss. Sed quicquid sit de iure, consuetudo indistinctè admittit minores ad accusandum, dummodo 14. atatis annum exceßerint.

[Præterea dixi, quòd propter defectum sexus mulier ab accusando repellitur, vt est text. in leg. de crimine, C. qui accusa. non poss. Scias tamen, quòd si suam, vel suorum iniuriam prosequatur, non est ab accusando excludenda, vt dicit text. in d. leg. de crimine. Hinc inferitur, quòd potest vxor accusare homicidam de morte mariti, & hac est omnium receptissima sententia, vt attestatur

Item adde, quòd mulier in alijs nouem casibus accusare potest. Primo, in crimine lætæ maiestatis. Secundo, in crimine de annona. Tertio de suspecto tutore. Quarto de falso testamento. Quinto de crimine hæresis. Sexto de crimine sacrilegij. Septimo de crimine simonia. Octauo de dilapidatione bonorum Ecclesiæ. Nono de commatre, quæ potest accusare occisorem compatri, ita tradit Gigas de crim. lætæ maiestatis. lib. 2. rubric. qui accusare possit, quæstione secunda per totam; & quando ratione sexus, quis prohibetur accusare, lausimè per Decian. in tracta. crimin. libro tertio, capitulo septimo, tomo primo, & si vxor concurrat cum filijs ad accusandū de morte mariti, filij præferuntur. Franc. in decision. 382. volumine secundo, & ibi etiam dicit, quod in illis casibus, & in quibus mulieri permittitur accusare nunquam admittitur, nisi prius exploratum sit, quòd alij, quibus de iure communi competit, nolunt accusare, vel sint in mora accusandi, sed ibi numero decimo, attestatur etiam, quòd in Regno indistinctè recipi iur que relæ, siue masculorum, siue feminarum, & postea in statibus partibus, & eis audijs, reijciuntur, reijciendi. Baiard.

[Excludenda.] Ad hoc faciunt deducti per Crauet. consilio 220. in l. dubio. Giach.

[Quæro ergo.] Hinc elice, quomodo repellas testes, contra quos opponis, licet hic principaliter loquatur contra accusatores. Adde infra quæstion. 21. versiculo inimicitia, infra hac eadem quæstionem, versiculo sed hinc inde, & quæstione 53. in princ. Drog.

[Quæro ergo.] Criminolus, quando repellatur ab accusando, tradit ibi Farinacius memor. loco numero decimo septimo. Ros.

[Nam in foro Ecclesiastico.] Adde, & quòd criminolus licet non admittatur ad accusandum regulariter, tamen vbi familiaris Episcopi reperitur criminolus, in pœnam tolerantis, talem in domo poterit ipsum Episcopum accusare, capitulo nulli, de accusat. & Gomefius in Regul. Cancellar. de impetr. benefic. vacant. per obit. quæstione septima, versiculo vel etiam quarto. Baiard.

Secundo poterit ipsum Episcopum accusare, capitulo nulli, de accusat. & Gomefius in Regul. Cancellar. de impetr. benefic. vacant. per obit. quæstione septima, versiculo vel etiam quarto. Baiard.

[Secundus est casus.] Adde, & quòd infamis infamia iuris in sexdecim casibus accusare potest. Primus est, si suam, vel suorum iniuriam prosequatur. Secundus crimine lætæ maiestatis. Tertius in crimine hæresis. Quartus in crimine symonia. Quintus in crimine fraudatæ annonæ. Sextus in l. Cornel. C. de fals. & in testamento falso liberti paterni, vel materni. Septimus in crimine suspecti tutoris. Octauus in crimine fraudati census, quod committit, qui iurat pecuniam sibi commissam. Nonus in crimine perduellionis, quod est simile crimini lætæ maiestatis. Decimus in crimine falsæ monetæ. Undecimus in crimine sacrilegij. Duodecimus in maleficijs. Decimus tertius in latronibus. Decimus quartus in eo, qui potest accusare accusatorem suum. Decimus quintus in eo, qui fuit per Episcopum toleratus, qui licet sit infamis, tamen in odium ipsius Episcopi eum tolerantis potest ipsum accusare. Decimus sextus in arenatio, qui licet sit infamis, tamen accusat arenarium. Quos omnes casus congeffit Socinus in cap. si legitimus, numero decimo septimo, de accusatione. Et ad hac quæstionem, quando infamis accusare possit, & quæ dicatur infamia canonica, late per Bero. in cap. 1. numero 41. cum sequent. de accusat. vide etiam Farinac. in quæst. 12. nu. 17. & Decianus in tract. crimin. tomo 1. lib. 3. cap. 17. vbi latissime, & quomodo dicatur constare de infamia facti, ad hoc, vt repellatur ab accusando; Et ibi etiam habetur, quod Beroarij, licet notati dicantur infamia ob vile exercitium, Ba dus in d. l. no. quæst. 8.

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus.] Adde Nouell. in tract. de defensa, verbo, quæ personæ accus non pot. nu. 23. Fran. Cal. in q. cri. uerbo quia accusatores, nu. 10. & Farin. vbi sup. nu. 23. Ros.

[Tertius est casus.] Adde & vide ndum Decian. in tract. crimin. tom. 1. libro 3. cap. 24. vbi latissime, quando accusatus possit accusare, vel non, & accusatore, volente reus non admittitur ad reaccusandum, & Iudex etiam inuito accusatore, potest repellere accusatum. Præposit in cap. nequod super vtraque sit procedendum, dicit seruari Bal. in l. 1. post num. 21. ver. dicunt ergo: C. qui accusat. non poss. Odof. autè tenuit, quòd etiã de pari, vel minori possit accusatorem suum reaccusare. Et hæc opin. per totam Italiã de consuetudine obseruatur, vt dicit Gand. de malef. in tit. qui accusare poss. num. 41. quem refert August. ad Angel. de malef. in d. verbo, & ad querelam, post numer. 63. Et idè ab hac sententia non putarem in practica recedendum, reo tamen prius in carceribus constituto, vt statim dicam. d. Postquam autem eius nomen est receptum inter reos, potest de maiori crimine alium, quam accusatorem suum accusare. Et hæc partem sequuntur communiter Doctores, vt dicit Berous in d. c. 1. nu. 44. Hanc etiam opin. dicit esse communem Hieron. in loco præalleg. quæ refert Vinus in libro communium opi. in verbo accusare nõ potest. Qui autem dicatur infamis infamia iuris, & quis infamia facti, dixi supra lib. 2. §. Infamis.

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

[Tertius est casus, quando agitur de criminoso iam accusato. Et tunc est distinguendum, nam aut nomen ipsius accusati nondum est receptum inter reos, & tunc potest accusare de maiori crimine, nedum quemcumque extraneum, sed etiam suum accusatorem. De pari autem, seu minori crimine neminem accusare potest, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, secundum opin. Azo. quam dicit esse communem Imola in l. is, qui reus, numero 21. ff. de publ. ind. Marian. in

g Quod licet ordo naturaliter. Adde Rimin. in con. 114. ubi tractat, an procedendum sit eodem tempore super vtraque accusatione, vel super prima, & ea expedita super secunda. Baiard.

b Et querelant officia. Hæc est notabilis, & bona practica recuandi, quam nota simile legitur de Temistocle, & Rebullo, teste App. Alexandrino civ. bell. lib. 4. Rebulum ait, Nauta quidam intra Nautem suscipiens quasi in Siciliam deducitur, pecunias ab eo postulavit eundem indicare velle comminatus, nisi tradidisset. Ille Temistocles in morem, cum fugeret effectit: Comminatus, & illum pariter accusare velle, quod ob pecunias se intra nauem recepisset: ob eam rem contentus Nauta, Rebulum ad Pompeium adduxit. Hæc autem reaccusat, apud Rectores appellatur tralatio. Cic. ad Here. lib. 2. verbi. translatio criminis. Adde Boer. in addit. ad Dyn. in reg. in pari causa lite. a. C. ubi nu. 6. per regul. iur. in 6. & vice in hoc proposito Boll. ut. de concili. iur. num. 42. text. in l. neganda, C. qui accus. non poss. que text. ad hoc citat Crau. consil. 53. nu. 4. & vide tex. in l. qui cum maior, §. idem puto, & si ab eo petitus retorfit, ff. de bon. liber. vide text. in l. ita nobis pudor in fine. C. ad leg. lul. de adulter. Drogh.

i Sed hic incidenter. De inter reos recepto, vide q. 3. c. 1. §. Hic itaque, verfic. Ex quibus verbis, Boer. in addit. ad Dynum Reg. in pari causa litera B. iur. numero 5. de regul. iur. in 6. Drogh.

sed hic incidenter. Latè Vulpellus, consilio primo, numero primo. Ros.

K Receptum inter eos. Adde, quod per istam rationem tenet Ofasc. dec. 149. nu. 9. sententia in pena pecuniaria ferri posse in personam procuratoris Domini litis effecti, mortuo reo, post litem contestatam, & de delicto confesso, vel convicto, non autem in hæredem

set de minori crimine, vel aquali, tunc dicit Angel. in l. qui prior, post num. 2. versic. & in l. quoniam, post num. 1. C. de adul. quod licet ordo naturalis causarum postulet, quod prius super prima, deinde super secunda accusatione cognoscatur: nihilominus gratia minuendarum litium, poterit super vtraque cognosci. Et ponit exemplum. Accuso te de vulnere mihi illato, tu accusas me de falso, & quod falsam accusationem institui: certè dicit ipse ista crimina inuicem se contingunt, & potest dici, quod vnum non sit maius alio. Et ideo ait consuetudine obtentum esse, quod super vtroque procedatur, & quod ex probationibus hinc, & inde factis feratur sententia super vtroque iustitia mediante. Et hoc dictum Angel. refert Asslict. super 2. parte const. Reg. rub. 20. num. 1. Eandem opin. de consuetud. obseruari attestatur idem Ang. in l. 1. num. 5. C. de calum. subdicens, quod hæc practica sibi videtur commendabilis. Et illum refert Io. de Anan. in c. 1. n. 10. de calum. subdicens, quod est bonum verbum, & notandum, & Soc. consil. 113. nu. 1. in fin. lib. 1. dicens ei credendum esse de hac consuetudine attestanti: Apud nos autem regulariter non admittitur in practica querela accusati, contra querelam accusatoris, super eodem facto, nisi reus sit personaliter in iudicio constitutus: Alias enim esset destruere totam practicam criminalem, quia per indirectum reus admitteretur ad faciendum suas defensiones extra carceres, quod non est dicendum, & ita hic obseruatur, etiam si secunda querela sit de grauiori delicto. Vbi verò reus est in iudicio personaliter constitutus, semper admittitur querela contra querelam, siue de maiori siue de minori crimine agatur, quando crimina se inuicem contingunt, vt loquitur Angelus in locis pra-allegatis.

Et super vtraque proceditur, & c. Ceterum ubi crimina se non contingerent, forte in aliquibus locis seruaretur communis opin. vt non admittatur reus ad reaccusandum, nisi de maiori crimine, & in quo suam iniuriam prosequatur, vt supra dixi. Sed in hæc Ducatu, in quo potest ferè de quocunque crimine ex officio inquiri, hæc exceptio parum prodesset, nam ad instantiam sibi solent semper, & super omnibus assumi informationes ex officio, nulla habita ratione, an super eo crimine posset procedere accusatio. Et ita vide pluries obseruari. Benè verum est, quod si iudex videt, quod accusatus reaccusauerit suum accusatorem, vt illum diuertat à prosequenda accusatione, solet quandoque accipere fidemissionem ab accusatore de se constituendo, quotiescunque iudici videbitur, & super prima accusatione procedere. In regno autem Neapo. hæc omnia sunt superflua, cum enim nemo admittatur ad accusandum, nisi suam, vel suorum iniuriam prosequatur, indistinctè admittitur accusatus ad reaccusandum suum accusatorem, vt declarat Maranta in suo Spec. fol. 43. numero 48. subdicens, quod hodie in Regno nulla causa est, præiudicialis alteri, sed super vtraque eodem tempore proceditur. Idem tamen Maranta ibi. num. 55. allegat quendam ritum magna curiæ, secundum quem dicit non admitti accusatorem ad reaccusandum, & consequenter correctæ esse iura communia, & etiam constitutiones regni. Tu vide Carautam super ritu 193. Ego nolo super his multum laborare: satis est ea transiitudo attigisse, & ideo illa Regnicolis distinguenda relinquo. Vide tamen tu Regnicola Gram. super const. reg. fol. 65. col. 3. in fi. vbi dicit iudicatum fuisse per Consil. Neap. quod quando vtraque querela oritur ex eodem fonte, potest super vtraque eodem contextu procedi. Et ita seruauit Magistratus in quadam causa arana superioribus dieb. in qua vnus, cuius famuli deprehensi fuerant conducere blauium extra territorium, falsus est delictum, & querelant officialè quod eius sensu illud conduci faceret, petens se liberari virtute editorum publicatorum, ex quorum dispositione denunciatus officialem consentientem fraudibus consequitur impunitatem: nam fuit admisa querela istius cum fidemissione scutorum mille de comparando, quancumque visum fuisset magistratum, & captum est super vtraque querela procedi, & causa aabuc pendet. Solet etiam Senatus quandoque ex causa, vbi videt secundam accusationem esse calumniosam, mandare, vt super prima prius procedatur, prout factum fuit in causa cuiusdam D. Margaritæ Cribella, 24. Octobris 1555. A. C. & alias sæpe.

Quando autem criminaliter accusatus possit accusatorè suum ciuilitè reconuenire, dixi supra q. 2. vers. Aut queris. Sed hic incidenter quare, quando nomen accusati dicitur receptum inter reos. Respond. In hoc articulo Doctores variè locuti sunt. Tu vero dic, quod regulariter si reus est præsens in iudicio, per litem contestatam dicitur eius nomen receptum inter reos, & hæc fuit opin. Petri, quam consuetudo approbare videtur, vt dicit Bald. in l. 1. post numer. 3. l. C. qui accus. non poss. Et dicit Villal. super l. 22. cap. 29. in vlt. verbis, quod ita magis communiter concluditur: nam (secundum eum) ex consuetudine

uocatum, & in illa quaest. dubit. bili existimauit opinionem hanc affirmatiuam crebriorem esse, & secundum, quam iudicatum extitisse retulit. Hancque etiam sententiam post Ofascum, vteriore, & receptiore esse inquit Manuer. ad Practic. Papien. ut. inquisition. post glo. contra, & aduertus, post medium. Giab.

Qua-

non

1 Quero nunquid excommunicatus. Adde, 37 quod excommunicatus accusare non potest, etiam quod iur. uel suorum iniuriam prosequatur, Federic. de Sen. in consil. 126. Farin. in q. 12. num. 1.

Item adde, quod ista conclusio, ut excommunicatus accusare non potest, procedit in excommunicato excommunicatio ne maior, ut per Plaz. in c. 44. hic allegato, nu. 12. quem sequitur Fatinae. ubi supra, numero 32.

Item adde, quod excommunicatus, nec etiã in criminibus exceptis accusare potest, quia in illis militat etiã ratio participationis euitandæ, & in crimine hæresis, ita tenet Carrer. de hæret. nu. 107. quæ sequitur Decia. in tract. crim. tom. 1. libr. 3. c. 20. nu. 6. & ibi num. seq. dicit, quod excommunicatus alium aequè excommunicatum accusare potest, tamen in fine videtur contrarium sentire.

Item adde, quod exceptio excommunicationis coram Iudice seculari, solum potest opponi, non autem probari, etiam per instrumenta, secundum Bald. in l. quoties, in fine. C. de iud. Et etiam, quod non exciperetur, non est admittendus, quia iudex ex officio debet eum repellere, cap. exceptio, in fin. de excep. Imol. & Soc. in cap. nulli, in fin. de accus. etiam reo inuito, Præposit. in cap. alieni 2. q. 7. Baiard.

m Vltimus dixi. Adde, quod de iure ciuili inimicus non est prohibitus accusare. Bartol. in l. qui accusare, ff. de accusat. Sed est prohibitus accusare de iure canonico, & quomodo procedat, vide Soc. in d. cap. repellantur per totum, ubi plenè. Et in omnibus casibus inimicus poterit accusare, & debet admitti, si cum accusato in carceribus se constituat. Marfil. in pract. crimin. §. dilgentes, num. 208. Sed de ista quaestione, quod inimicus accusare non possit,

non fit aliquis actus describendi inter reos, tanquam actus separatus, prout etiam id non esse in vsu attestatur Saly. in d. l. 1. num. 15. in fin. sed solummodo fit litem contestatio: ideoque dicendum est, ex ipsa litem contestatione dicitur receptum esse nomen accusati inter reos, ita quod statim, quod iudex interrogat reum, an commiserit ipsum delictum, de quo imputatur, illico siue reus confiteatur, siue neget, facta responsione, dicatur eius nomen receptum inter reos. Et in hoc nulla videtur esse difficultas: talis enim interrogatio iudicis, & responsio rei inducit litem contestationem, vt dixi infra q. 45. circa princ. Si verò reus non est detentus, sed proceditur contra eum absentem, iuxta formam iuris communis in casibus, in quibus eo iure permissum est contra absentem procedi, vel statutorum id permittentium, tunc siquidem ex parte rei sunt propositæ exceptiones concernentes merita cause, & reus est contumax, statim in primo termino contumacia, dicitur eius nomen receptum inter reos, quia ex dispositione statutorum contumax habetur pro confessio, & consequenter etiam pro præsentem: & ideo contumacia, quod ad hoc, succedit loco vera confessionis, & contestationis litem. Si verò opponuntur exceptiones dilatoriae, siue declinatoriae, puta, concernentes incompetentiam iudicis, vel inhabilitatem accusatoris, vel huiusmodi, tunc quando iudex declarat super ipsis exceptionibus, et illas expressè rejicit, vel eis non obstantibus procedit ad vltiora, dicitur nomen imputati receptum inter reos, & non antequam procedat, vide Soc. in d. cap. repellantur per totum, ubi plenè. Et in d. l. is, qui reus, nu. 3. ff. de publ. iud. quam dicit esse communem Alex. in l. cum mulier, num. 6. ff. solu. matrimo. Et dicit Angel. de malef. in verbo. Et ad querelam, num. 61. quod hæc opi. Bar. in practica obseruatur, quam refert Card. Alexand. in c. de

accusatione, colum. 8. circa med. 2. q. 8. Et Hieron. in A. possil. ad Ang. in loco præallegato dicit, quod est vera, & communis.

4 Quartus est casus, quando loquimur in accusato, qui tamen fuit de ipso crimine ab solutus, & hoc casu cessat omnis difficultas: talis enim proculdubio poterit post absolutionem etiam ipsummet accusatorem suum accusare. Et ita tenent omnes Doctores, vt dicit Marian. in d. c. 1. nu. 8. l. de mut. peti. licet dicat, quod de iure canonico, quod ad ipsum accusatorem non transit sine dubio.

15 Quintus est casus, quando loquimur de criminoso iam condemnato, & tunc etiam est distinguendum. Nam aut condemnatio est talis, propter quam condemnatus non amittat famam, nec ciuitatem, neque libertatem, & hoc casu dicendum est, quod pariter poterit accusare, & ita concludunt Doct. vt attestatur Marian. in d. c. 1. post nu. 8. l. Aut verò propter condemnationem amisit famam, sed non ciuitatem, nec libertatem, & tunc aliqui dicunt, quod potest accusare suum accusatorem, etiam si suam iniuriam non persequatur. extraneum verò non potest accusare, nisi suam iniuriam persequatur. Et dicit Imol. in l. is, qui reus, post nu. 13. ver. in ea. gl. ibi, et dicit, quod ita tenent communiter Doct. Hanc etiam dicit esse communem opi. Marian. in d. c. 1. nu. 8. l. de mut. peti. Alij verò indistinctè tenent, quod criminosus damnatus de crimine publico per sententiam non potest accusare, & hanc dicit esse communem opi. Beron. in d. c. 1. nume. 25. & seq. de accusatio. quæ. etiã mihi magis placet, ex quo talis proculdubio efficitur infamis, vt dixi infra q. 72. versic. damnatus publicè: meritò est ab accusando repellendus, iuxta ea, quæ dixi supra versic. secundus est casus, quem tamen intellige, vt procedat, nisi suam, vel suorum iniuriam persequatur, nam eo casu non est ab accusatione repellendus. Adde, quod hæc conclusio locum habet etiam in criminibus exceptis, nam huiusmodi infamis ex damnatione publici iudicij, neque etiam in illis admittitur ad accusandum, ita tenet gl. in l. qui iudicio publico, in verb. mortem, ff. de accusa. & est communis opin. vt dicit Beron. in d. c. 1. n. 43. de accusatio. Aut vero per talem condemnationem amisit ciuitatem, vel libertatem: & tunc non poterit de nouo accusare, sed bene poterit accusationem iam impobitam prosequi, non solum aduersus suam accusatorem, sed etiam aduersus extraneum, & ita communiter tenetur, vt ait Imol. in d. l. is, qui reus, numer. 15. Hanc etiam opin. dicit esse communem Marian. in d. c. 1. nu. 83. de mut. peti. Et hæc omnia benè nota: quia forte non inuenies alibi tam clarè posita.

1 Quero, nunquid excommunicatus possit accusare. Respon. q. non: nam excommunicatus non potest stare in iudicio, vt dixi sup. lib. 2. §. excommunicatus: & est receptissima Doct. sententia, vt dicit Plaz. a lib. 1. delictorum, c. 44. n. 10. Quæ quidem locum habet etiam in foro ciuili: nam (vt dixi in loco præallegato) quamuis hoc, vt excommunicatus non possit stare in iudicio, sit introductum de iure canonico, tamen seruandum est etiam in foro Cæsareo.

m Vltimus dixi, quod nonnulli repelluntur ab accusando, quia lex de eis plenè non confidit, prout est inimicus. Scire tamen debes, quod hoc non omnino absolute procedit, sed est distinguendum secundum qualitatem inimicitij. Non enim ex quolibet odio, quis est prohibendus, ne alium accuset, secundum Vinc. in capit. repellantur, de accusatio. quem sequuntur communiter

V. 3

Docto.